

Reactie van Rainforest Alliance op de consultatie voor het vernieuwd beleid buitenlandse handel en ontwikkelingsamenwerking

Welke nieuwe aandachtsgebieden zou het kabinet kunnen identificeren? De middelen zijn beperkt dus we moeten kiezen, daarom ook aan u de vraag: welk aandachtsgebied behoeft minder nadruk?

Het strategisch partnerschap voor samenspraak en tegenspraak gaf een waardevolle nieuwe focus aan het ontwikkelingsamenwerkingsbeleid. Het geeft de Rainforest Alliance een kans om als partner met het Ministerie van Buitenlandse Zaken te werken en het ondersteunt de noodzaak voor een sector-brede aanpak van verschillende maatschappelijke uitdagingen. Wij zien veel meerwaarde in de huidige aanpak, zowel in het algemene raamwerk van samenspraak en tegenspraak, maar ook in het stimuleren van lokale capaciteit op het gebied van lobby en advocacy. De combinatie van lobby en advocacy capaciteitsopbouw en een sector brede aanpak in internationale waardeketens heeft veel potentie. Daarom zouden we het kabinet willen aanraden om verder te investeren in de opgebouwde expertise om zo de impact te vergroten. Het zou een gemiste kans zijn om deze koers te wijzigen, omdat er nog veel ruimte is voor het ontdekken van strategieën en de versterking van capaciteit die nu in opbouw is. Het versterken van maatschappelijk middenveld in sommige zuidelijke landen vergt tijd maar is cruciaal op een blijvend resultaat te realiseren in een aantal belangrijke sectoren. Lange termijn investering is derhalve gewenst, en een vervolg op de partnerschappen op Samenspraak en Tegenspraak daarmee een logische stap.

Welke innovatieve oplossingen kan de Nederlandse overheid, NGO's en het bedrijfsleven stimuleren om 1) CO₂-emissies terug te dringen (klimaatmitigatie) en 2) samenlevingen helpen zich aan te passen aan klimaatverandering (klimaatadaptatie)?

Het beschermen van bossen en natuurlijke vegetatie is een essentieel onderdeel van klimaatmitigatie en – adaptatie. Het is echter een complexe uitdaging welke ondersteund moet worden door investeringen, beleid en signalen naar de markt. Met onze duurzaamheidsstandaard stimuleren wij boeren om climate-smart landbouwmethoden te gebruiken, zodat deze beloond kunnen worden door de markt. Daarnaast werken wij in het Strategisch Partnerschap met het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan een sectoraanpak voor klimaatmitigatie en adaptatie bij boeren. Rainforest Alliance onderschrijft het werk in het Cocoa en Forest Initiative, waar IDH – gefinancierd door de Nederlandse overheid – een belangrijke rol in speelt. Deze multi-stakeholder inzet om ontbossing tegen te gaan is een goed voorbeeld van een innovatieve oplossing en heeft verdere investering en ondersteuning nodig. Daarnaast waarderen wij de Nederlandse rol in de Amsterdam Declaration. Rainforest Alliance verwelkomt de activiteiten om gezamenlijk beleid te creëren dat de inkoop van duurzaam geproduceerde goederen te stimuleren om zo ontbossing tegen te gaan.

Kleine boeren vallen onder de meest kwetsbare groepen als het gaat om klimaatverandering. Het is belangrijk dat zij toegang hebben tot kennis en financiering zodat zij in staat zijn klimaatbestendige landbouw te bedrijven. De dialoog tussen wetenschap (de Universiteit van Wageningen is bijvoorbeeld een internationale actor op het gebied van climate-smart agriculture), beleid en boeren is hierbij van wezenlijk belang. Nederland is daarnaast ook actief in het testen en promoten van innovatieve financieringsmodellen in de landbouw. Rainforest Alliance onderschrijft deze activiteiten en de lessen die hieruit geleerd kunnen worden.

Waar liggen volgens u kansen om in productie, handel en investeringen vooruitgang te boeken op maatschappelijke uitdagingen op sociaal vlak (zoals betere arbeidsomstandigheden, hogere lonen, extra kansen voor vrouwen en jongeren) of op ecologisch vlak (zoals water, klimaat, biodiversiteit)?

De activiteit rondom duurzame handelsketens is sterk gegroeid in de afgelopen jaren en zal naar verwachting alleen nog maar zal toenemen. Consumenten laten vaker zien bereid te zijn meer te betalen voor duurzame producten en veel bedrijven wenden zich tot gecertificeerde leveranciers om hun duurzaamheidsdoelen te bereiken – en objectief geverifieerde resultaten te laten zien. Diverse grote bedrijven hebben zich bijvoorbeeld gecommitteerd aan de inkoop van 100% gecertificeerde grondstoffen. Andere toezeggingen aan verduurzaming van ketens nemen ook nog steeds toe, wat wij als Rainforest Alliance toejuichen.

Er bestaat echter een risico op gemakzucht op het gebied van toezeggingen. Een [rapport van de Economist Intelligence Unit](#) laat zien dat vier van de vijf bedrijven aangaven dat zij duurzame waardeketens hadden, hoewel nog geen kwart daarvan belangrijke kwesties zoals klimaatverandering en kinderarbeid echt aanpakte. Sterker nog, in de afgelopen vijf jaar had 30% hun aandacht op de maatschappelijk verantwoord ondernemen in waardeketens laten verslappen.

Daarnaast zien we, onder andere in het licht van de SDGs, veel activiteit rondom de positieve bijdrage die bedrijven kunnen leveren aan duurzame ontwikkeling, iets wat wij als Rainforest Alliance natuurlijk toejuichen. Voor de kortste route naar impact is het echter niet alleen van belang om te kijken naar de positieve bijdrage van het bedrijfsleven, maar ook naar de nodige verandering binnen een waardeketen, de potentiële negatieve maatschappelijke consequenties en het toepassen van due diligence.

Om deze redenen zien wij graag, naast een focus op manieren hoe bedrijven positief kunnen bijdragen aan vooruitgang op maatschappelijke uitdagingen dat bedrijven in hun hele keten een negatieve impact op mensenrechten en het milieu voorkomen door het toepassen van due diligence. De Nederlandse overheid moet de effectieve aanpak van problemen in de waardeketen door bedrijven waarborgen om de impact van hun toezeggingen te vergroten en om een level playing field te creëren voor bedrijven die hard werken aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het Nederlandse overheidsbeleid is nu vooral gericht op het stimuleren van de koplopers en zelfregulering in de verschillende risicosectoren. Wij vinden dit positief, maar vragen het ministerie tegelijkertijd beleid te ontwikkelen voor de bedrijven die achterblijven en niet vrijwillig hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Het is essentieel voor bedrijven om de daad bij het woord te voegen, maar vaak is het voor bedrijven niet duidelijk welke instrumenten ze moeten gebruiken om de gewenste duurzaamheidsresultaten te bereiken of hoe ze deze instrumenten effectief moeten inzetten. Een gecoördineerde aanpak waarbij bedrijven gezamenlijk in de zelfde richting werken is hierbij essentieel en internationale standaarden kunnen hierbij helpen. Daarnaast kan het [Accountability Framework](#), een initiatief verschillende maatschappelijke organisaties, een bruikbaar middel zijn om bedrijven te ondersteunen bij het uitvoeren van hun toezeggingen op het gebied van duurzaamheid, inclusief heldere mijlpalen en criteria om hun vooruitgang te evalueren.

Heeft u concrete suggesties voor hoe het kabinet kan bevorderen dat internationale handel en investeringen bijdragen aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen?

Met de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDGs) en de Agenda 2030 heeft de private sector een centrale rol in ontwikkelingssamenwerking gekregen. Nederland heeft dit actief bevorderd en zet sinds 2005 steeds meer in op een sterke rol van de private sector in ontwikkelingssamenwerking. Inachtneming van normen voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen is daarbij cruciaal.

De connectie tussen hulp en handel is essentieel, onder andere omdat dit het snijvlak van duurzame productie en consumptie betreft (SDG 12). In onze doelen om waardeketens in de landbouw te verduurzamen zien wij

concrete resultaten hiervan. Boeren passen duurzamere landbouwmethoden toe met respect voor mens en natuur, en worden hierdoor beloond door de markt. Deze aanpak betreft inmiddels meer dan twee miljoen boeren en producten met het UTZ of Rainforest Alliance keurmerk zijn wereldwijd vindbaar in de supermarkt.

Hoewel de hulp en handel agenda keten-georiënteerde initiatieven nodig heeft, zien wij ook dat er werk nodig is voor het creëren van een *enabling environment*. Veel onderwerpen waar de Rainforest Alliance aan werkt kunnen alleen effectief worden aangepakt door samenwerking in de sector, zoals kinderarbeid, de impact van klimaatverandering, leefbaar inkomen en duurzame productiviteit. Dit doen wij in partnerschap met het Ministerie van Buitenlandse Zaken binnen het strategisch partnerschap op samenspraak en tegenspraak. Het versterken van capaciteit voor lobby en advocacy van boeren, boerengemeenschappen en het lokale maatschappelijk middenveld heeft een belangrijke rol in het aanpakken van deze onderwerpen. Daarin veel aspecten waar organisaties zoals de Rainforest Alliance geen directe impact op hebben, zoals de landrechten van kleine boeren of de wettelijke eisen voor due diligence binnen bedrijven. Het is van essentieel belang dat het nieuwe beleid haar inzet op deze aanpak versterkt.

Tenslotte verwelkomt de Rainforest Alliance initiatieven die gericht zijn op het verkrijgen van meer inzichten en transparantie op de voortgang op het gebied van de SDGs. De door Partos voorgestelde SDG-toets kan een belangrijk instrument zijn om leren en verbeteren te stimuleren en beleidscoherentie te stimuleren.

Heeft u naast uw inbreng op bovenstaande vragen nog andere aanbevelingen op het gebied van Buitenlands handel en Ontwikkelingssamenwerking?

Wij verwelkomen alle actie en ondersteuning van de Nederlandse overheid op het gebied van structurele initiatieven voor duurzaam geproduceerde goederen en duurzame handelsketens. Voorbeelden daarvan zijn de IMVO convenanten, de Amsterdam Declaration en de initiatiefwet Zorgplicht Kinderarbeid. Wij zien uit naar de voortgang van deze constructieve processen en u kunt rekenen op onze betrokkenheid.